

bókarummæli

Stórt framstíg í før-oyskari ferðslulæru

Á Alfaravegi. Føroya Skúlabókagrunnur, 1981 við loyvi og í samráð við Ráðið fyri ferðslutrygd. Lagað til føroysk vior-skifti: Jógvan Jensen, Bjarni Skaalum og Petur J. Sigvardsen. Tekningar til næmingabókina: Bárður Jakups-son. Íslendsku tekning-arnar hevur Ingi Joen-sen umteknað. Prentað á Estra

Nú henda dagin hendi so tað gleðiliga, at vit finga tað fyrsta veruliga undirvisingartilfarid í ferðslulæru á okkara egna máli. Føroya Skúlabókagrunnur hevur júst givið út »Á ALFARA-VEGI«, sum fevnir um eina næmingabók, try arbeiðshefti og eina læraraleiðbeining. Tað eru teir triggir Jógvan Jensen, Bjarni Skaalum og Petur Jacob Sigvardsen, sum við íslendskari fyr-mynd hava lagað bóka-røðina til føroysk ferðsluviðurskifti. Bárður Jakups-son hevur gjørt tekningarnar til næmingabókina, meðan Ingi Joensen hevur um-teknað tekningarnar til arbeiðsheftini og læraraleiðbeiningina og givið teimum føroyskt snið. Kostnaðurin fyri næmingabókina er 60 kr., ar-beiðsheftini hvørt 12 kr. og læraraleiðbeiningin 32 kr. Bókin er ætlað næmingum í 1. 2. og 3. ár gangi, og viðger hon tær reglur, ið galdandi eru fyri tey, sum eru til gongu og á súkklu.

Fyrst er at siga, at tað er at fegnast yvir, at vit nú endiliga hava fingið undirvisingartilfar til tað, sum í lesiætlanini undir krøvdum undirvis-ingarevnum, verður nevnt Ferðslulæra. Somuleiðis er tað at vóna, at hetta bert er fyrsta stigi, so at vit, innan alt ov leingi, kunnu fáa tilfar til teir eldru næmingarnar.

Næmingabókin, sum er 63 blaðsíður til stødd-

ar, er ein søga um tvey børn á sjei ára aldri. Vit lesa t.d. um børnini, tá tey fyrstu ferð saman við pápanum fara í skúla, tá tey eru á spæli-plássinum, tá tey koyra við bussinum, og tá tey fáa nýggjar súkkulur. Men samstundis, sum bókin er bygd upp sum ein søga, verða vit greidd yvir at vit alla tíðina læra ymsar ferðslureglar, og at teir verða endurtiknir. Hetta meti eg sum ein stórán fyrirmin, við tað, at tað mangan er torført at vekja áhugan hjá næmingum, um bókin er ov turr og teoretisk.

Tað er greitt, at eitt yngri barn metir somu viðurskiftum í ferðsluni, sum eitt eldri barn, og at tað tí eigur at hava somu vitan um ferðsluviðurskifti — men samstundis vita vit, at tað er mark fyri, hvussu nógv vitan vit kunna pota í barnið tey fyrstu skúlaárini. Ti er tað av týðningi, at vit velja tað fram, sum hevur størsta týðning fyri trygdina hjá barninum. Hetta meti eg eisini, at henda bókin hevur roynt. Kanska kundi verið nomið eitt sindur meira við læruna um okkum sjálvi (samsinnar) og onnur, og kanska eitt sindur um akfør (ferð, bremsins o.a.).

Nú er tað heldur torført at ummæla, tá vit ongar bókur av tilik-um slag hava á føroysk-um at sammeta við. Danir hava eina røð av ferðsluleftum frá barna-

garðinum til 10. flokk. Hesi hefti eru sera teoretisk, so her haldi eg, at okkara sum undirvis-ingartilfar er nógv betur. Men her hava danir tann fyrirmin, at teir til hvørt hefti hava ein film og eina røð av dias. Men tað ber jú eisini til hjá okkum at útvega slíkt tilfar, sum er sera hent at hava við í undirvisingini.

Bókin er uttan iva torført at lesa í 1. fl., og hjá teimum lesuveiku, so her er eitt neyvt sam-arbeiði neyðugt millum lærara og næming. Men vit lærarar eiga heldur ikki at føla okkum so nær knýttar at bókin, at vit ikki sjálvir kunna finna evni fram, fara út í ferðsluna við børnum o.a. Eitt er neyðugt í allari undirvising, og tað er endurtøkan. Fyri uml. tveimum árum síðan høvdu vit her í Tvøroyrar skúla eina ferðslu-viku burturav. Síðani hava vit í tíðarskeið hvønn morgun mint bør-nini á týðningarmiklar ferðslureglur, eins og flokslærin hevur roynt at fáa allar næmingarnar at brúka endurskin. Um-framt er so vanlig ferðslu-undirvising, integrera í aðrar lærugreinar, farin fram. Men mangan er torført at siggja úrlit. Endurskinini eru burtur, børnini súkkla og ganga, sum best ber til. So innan ferðslulæru er kanska meira brúk fyri endurtøku enn í øðrum lærugreinum. At tað er neyðugt, ja tað vita vit.

Ferðslan í Føroyum kostar nógv mannaliv hvørt einasta ár.

Á síðu 23 verður greitt frá ferðsluljósum. Her meti eg, at betri hevði verið at greitt frá øllum fyra ljóssamanseting-unum. Gult ljós einsa-malt merkið ikki: til reiðar at fara. Tí aftaná gult ljós kemur reytt. Her haldi eg, at tit eisini skuldu havt greitt frá tí reyða/gula ljósinum.

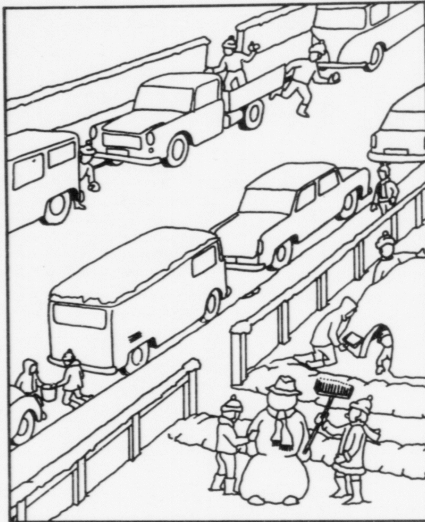
Somuleiðis leggur ein til merkis, hvussu tit greiða frá, hvussu sneiðast skal til vinstri á súkklu. Hetta er ikki á sama hátt, sum danir vanligu læra, og sum vit eisini hava lært tey. Hvat máti er betri, ja tað er kanska óvist.

Tekningarnar í allari røðini eru frálíka góðar, og eru so føroyskar, sum tær kunnu verða. Møgu-leiki er eisini hjá børnum at seta litir til myndirnar í arbeiðsheft-unum. Uppgávutalið er kanska ikki av tí mesta, men her ber væl til hjá læraranum sjálvur at gera fleiri.

Læraraleiðbeiningin er sera nágreinilig, og verður hon fylgd í odd og egg, so kemur eitt sindur á skafti.

Samanumtikið meti eg hesa bókaútgávu verða eitt stórt framstíg í før-oyskari ferðslulæru, og ein góð hjálp í royndini at gera ferðslu okkara tryggari, serliga fyri bør-nini.

Jóannes Eidesgaard

Hesi børnini spæla sær í kavanum.

Nokur av teimum spæla, har forboð er sett at vera, av tí at tað er vandamiklið.

Sig líteranum, hvi hesi børn eru í stórum vanda. Set X á tey børn, sum eru í vanda.

Tekning úr arbeiðshefti til 1-skúlað

Teir harmast

Eg eri ógvuliga keddur sigur Olaf Olsen.

Eg harmist sigur lögmaður Pauli Ellefsen.

Hesi úttalisi vóru at lesa í Oyggjatiðindi og í Dimmalætting, nú flugvingin við Tyrllu varð steðgað.

Tað má her sigast, at tað er altíð at harmast yvir, at nakað, ein tryr upp á, áttur niður fyri. Hetta skilji eg væl, mest harmuligt er tað fyri tær bygdar og útoyggjar, sum nú feldu, at tær vóru ein partur av samfelagnum.

Men eitt stendur mær greitt, at bæði Pauli, lögmaður, og Olaf Olsen, landastýrismaður, aðrenn farið varð undir hesa royndarflugving, vóru klárir yvir úrlitið.

Skútan skuldi rættast upp, var slagorðið hjá borgarligu samgongini.

50 milljóir í eykatolli og øðrum útreiðslum lögdu teir á vanliga húsarhaldið, fyri sum teir søgdu at rætta skútuna upp, samstundis sum samgongufel-agar teirra, Áge Ellefsen og Jógvan Sundstein, noktaðu fyri, at hetta eyka-gjald var neyðugt.

Meðan teir siga seg vilja rætta skútuna upp, alt gott um tað, so seta somu menn, borgarligir ábyrgdastjórnir politikkarar siga teir seg vera, eina flugving í verk, sum teir frammanundan vita fer at geva milliónaundirskot.

Skil tað hvørt, vil.

Lögmaður sigur hvussu glaður hann var einaferð í summar, har hann staddur vesturi í Vágum, aftaná ella til eina av sín-um úttanlandsferðum, hinum tit vita sum saktans kundu avgreiðast við einum frimerki, men nú er kanska talan um at hækkað postgjaldið, so betri er at fara sjálvur við brævinum.

Jú, munur er á lögtings-manninum Paula Ellefsen og lögmanni. Lögmaður fræddist yvir, at ferðafólkið til eina bygd, kundi vera heima, samstundis sum hann, undir leysum loftið, ferðaðist upp á landsins besta, avslappandi at hann var farin og tey vóru komin heim.

Framhaldandi sigur sami maður, at tað ongan týðning hevur, um at Tyrlla hevur milliónaundirskot.

Jú, her er vent í holini hjá lögtingsmanninum Paola og nú lögmanni, og hvat sigur tann liberala borgarliga samgongu-stjórn hansara?

Teir báðir Olaf og Pauli harmast.

Men teir harmaðust ikki, tá teir kalt og kynsikt lögdu niður siglingina hjá Smyrli, har fyrst 40 til 50 føroyskar familjur vórðu raktar av arbeiðslosi. Teir harmaðust ikki, tá teir avreiddu til borgarligar siglingar-menn tær rutur sum tað almenna hevði uppbyggt.

Tá tað viðvíkti arbeiðs-loysi og at seta hungurs-band fyri nakrar føroysk-ar familjur, tá kvettu teir á stokkinum, og saman við teimum var eisini sjálfstýrisflokkurin.

Men nú segði hann, stopp medens legen er god.

Sannleikin við Smyrli-siglingini er tann, at um skipið bert hevði siglt við tí sum tað almenna umsitur og hevur tilknýti til, hevði skipið borið seg.

Vit siggja tað í dag. Teir kappast um t yvirtakað tær rutur sum Smyril hevur uppbyggt.

Ja, sjálvur fyrrverandi strandferðastjórnin er nú komin inn í varman. Hann er við saman við Skipafel-agnum og íslendingum. Jú, soleiðis avreiddi tað borgarliga liberalastýrið, føroyskt uppbyggar rutur til útlandingar, og nakrar føroyingar, sum av hesum sjálvandi sleppa væl í skatti.

Ti tað er tað privata fyrirtakssemið.

Hvussu oftani hava suðuroyingar ikki hoyrt fyri siglingina, hvussu nógv hon kostar tí al-menna.

Men sjálvandi tað eru Suðuroyingar.

Ikki ein viðmerking fra ókkara fólkavaldu lögtingsmonnum hesum viðvíkjandi.

Hann, ið tigur hann samtykkir.

Teir báðir Pauli og Olaf harmast yvir Tyrllu.

Teir kvettu á stokkinum viðvíkjandi Smyrli.

Og hvat siga lögtings-mennir fyri Suðuroy.

Teir tiga.

Ja, soleiðis roynast álitismenn.

»Músabróður«

Sendið
lesarabrøv
til sosialin